

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— forint
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50—
Egy hónapra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-házzal szemben.

Hirdetések: Egy hasábolj poszt soronként 5 krajával számítottak.

A felmondás.

Debreczen, november 19.

Furesa színjáték előtt áll a világ, midőn az osztrák reichsrath hétfői vitáját szemléli. E háznak összes pártjai egyesültek közös támadásra Magyarország ellen, és egy elfogadott sürgősségi indítványban felhívták az osztrák kormányt, hogy okvetlen mondja fel a vám és kereskedelmi szerződést. Ettől a rendszabálytól bizonyosan valami rémséges hatást reméltek az osztrák képviselőházban. Azt hitték, — írja a „Pester Correspondenz“, — hogy Magyarországon sirás és fogak csikorgatása lesz a következménye ennek a kolosszális ténynek, de megfélekedtek arról, hogy Magyarország kezdettől fogva meg volt arról győződve, hogy a fennálló szerződéses viszonyt okvetlen fel kell mondani, és megfélekedtek arról, hogy a magyar sajtónak már egy félévvel ezelőtt módjában volt kijelenteni, hogy a vám- és kereskedelmi szövetség felmondásának okvetlen meg kell történnie, tekintet nélkül a benyomásra, melyet a felmondás külföldön kelteni fog.

Ha a létező szövetség mellett

valaki szenvedett, úgy a magyar érdekek voltak, melyeket az opportunitásnak és a jó egyetértésnek mindig alárendeltek. Magyarország mindig azon volt, hogy a jó egyetértést a monarchia másik államával áldozatokkal fizesse meg, melyeket teljes öntudattal hozott a király személyes érzelmeinek és a monarchia nagyhatalmi állásának. Ez az elv és ezek az opportunítási tekintetek magyar részen most is érvényesültek a kiegyezési tárgyalások körül és az engedményeket s a nagy anyagi áldozatokat Magyarország e kérdésben nem az osztrák képviselőház kedvéért hozta, hanem igenis hozta tekintettel Magyarország királyára és a monarchia nagyhatalmi állására.

Ha most Ausztriában az antiszemita és antiliberalis reakció krakélerjei elfeledték, hogy minő tekintetek vezérlik Magyarországot eljárásában és minő indokok mértékadóak a magyar kormány magatartására nézve e kérdésben, úgy bizonynyal loyális és tapintatos eljárás báró Bánffy miniszterelnöktől az, ha a nagy és magasztos célt tartva szem előtt, a magyar ellenes demonstrációk

által nem engedi magát visszatartani annak hangsúlyozásától és bebizonyításától, hogy a monarchiának odaát oly féltékenyen őrzött sulypontja minden lármadaczára bizony mégis csak Magyarországon van és hogy a Bánffy-kabinet e megdönthetetlen igazsággal szemben csak nemzeti politikát folytat, midőn iparkodik ezt a sulypontot jól fenn is tartani. Az osztrák ad hoc egyesült ellenzék expektorációiból és az osztrák miniszterelnök nyilatkozatából a magyar közvélemény csak egy megdönthetetlen tényt vesz ki, hogy t. i. Magyarország évszázadok óta nem foglalt el Ausztriával szemben preponderánsabb állást, mint báró Bánffy miniszterelnök alatt. Az osztrák-magyar monarchiában Magyarország lett a többit nyomó és döntő fél és e tény ellen kapálódznak Ausztriában minden lehetetlen eszközzel.

Az osztrák képviselőház hétfői vitája ismerteti meg csak igazán velünk a magyar miniszterelnök államférfiui superioritását, mert az a saját megszégyenítő gyengeségük beismerése volt.

TÁRCA.

Csak körutat!

Írta: Tolnai Lajos.

Bosszankodva, a legnagyobb keserűséggel mentek haza Tollas Sámuelék a Foktői-leány lakodalmáról.

Kedvük lett volna a tulajdon szép három lányukat a durva, sértő szavakon kívül talán még meg is cibálni, a mért azok még mindig nem tudták megcsipni a drága madarat.

Bubolgázhatsz a veres hajadat, az ördögnek se kellesz,

Ez a legöregebb leánynak, egy gömbölyű piros arczu, de kissé kancsal hölgyecskének szólt.

Mormogott valamit a szegény teremtés és kezdte lebontani dus fonadékú szép haját, jóformán egyedüli ékeségét.

— Milka, ha te még egyszer oly kiállhatatlanul viselkedel azzal a haszontalan Vedres fuval...

— Micsoda kiállhatatlanság? Nagyszerű! fintorgatta kis hegyes orrát a középső Tollas-kisasszony.

— Te valami förtelmesen táncolsz, — csattogott a mama, ökleit emelgetve, — az ember azt hiáné, elrepülsz.

— Bár valaki elröpített volna már. Testem-lelkem meguntta itthon. — Hát mama hogy tánczol? Ha én olyan koru asszony leszek...

— Miféle beszéd az? Olyan koru? Lássá az ember! Nem láttad Dicsőnét? Tul jár az ötvenen s úgy ugrik, mint a szöcske. En ha tánczolok, tudom, hogy mi az illem.

— Azért nézte a papa mindig, mikor Harczós Mukival tánczolgatott a mama.

Erre a már majdnem levetkőzött apa, ki lefekvés előtt még egy pipadohányt akart elszíni, kijön az oldalszobából és hálásan integetett a kopasz fejével leánya felé.

Ez jeladás volt, hogy a csata minden oldalról meginduljon.

A megbántott anya teljes erővel szórta útegeit a szivtelen leányokra, ezek viszont ifjui könnyúséggel foglaltak el minden kedvező pozíciót a sikeres támadásokra mamájukkal szemben,

Az újabb nevelészet szabályai szerint úgy voltak a leánykák nevelve, hogy a nyelveeskéjük ne legyen leragadva és mint leendő honleányok, jókor szokják meg a szerepvivést, alkalmilag a politikai téren és ünnepélyes meneteknél.

Gyönyörködve láthatta volna a modern erkölcsök kedvelője, hogy itt pompásan gyümölesződik már is a befektetett tőke.

Majd egészen világos lett már, mire lefekhettek és elalhattak.

A szegény mama bizony csak törött esontokkal vonulhatott vissza.

Ott bent aztán még a papával sokáig folyt a beszélgetés, hogy ezt a három

leányt mentül előbb férjhez kell adni. A mi sok az sok!

De mi módon? Mikor már annyi házibált, névestélyt, születésnapot, házassági évfordulót, huszonöt éves jubileumot adtak.

Kevésbe mult, hogy a házaselek a véleménykülönbözetek miatt ökölre nem mentek. A mama sehogy sem akart engedni, mert itt a tér már egészen az övé volt.

— Körutra viszem őket — szólt, megkapva a mentő horgonyt.

— Mire? — emelte föl álmos, fáradt fejét az apa, valami veszélyt sejtve.

— Körutra.

— Mi az?

— Lángné, Herczegné, Varjasné mind körutakon szereztek vejeiket. Vettek egy kör jegyet a leghiresebb fürdőkre, mindenütt töltöttek négy-öt napot, hogy a kiránduló-helyeken, sétányokon bemutatassák leányaikat s a kik itt a vidéken szóba sem álltak volna egy falusi, kisvárosi fruskával, ott halálosan beléjük szerettek.

— És? — kezdett érdeklődni a papa.

— És, hát a leányok a legszebben elkelték. Ezt az építést is ott fogta Foktőiné. Nagyszerűen megy neki Debreczenben, fogatot tart, villát tart a nagyerdő mellett és nyáron mennek utazni. Ezt kell tennünk nekünk is. Ne aludjál. Alhatsz még eleget. A leányaid sorsa legyen a sziveden. Katicza huszonnégy éves

A kisipari hitel országos szervezése.

II.

A ministeri program egyik legfontosabb része az iparosok hitelképességének emelése. Sajnos, itt majdnem legyőzhetetlen nehézségekre bukkanunk. Aki ismeri a kisipar nyomasztó helyzetét, s kisiparosok keresetének bizonytalanságát első pillanatra láthatja, hogy a kisiparos, mint egyén kevés biztosítékot nyújthat. Nem azokról beszélek, kiknek ingatlanuk, házuk, földjük van, ezek mint egyének is szert tehetnek megfelelő hiteltelre. De a kisiparosok tulnyomó része munka képességükön és egyéni becsületükön kívül más biztosítékkal alig bír, már pedig ezen két tulajdonság — bármily megbecsülhetetlenek is magára az egyénre, de a hitelnyújtásra elég alapot nem szolgáltat. Innét van az, hogy kisiparosaink nagy része még a legkisebb hitelre sem számíthat és ha kivételesen még is kap, ezt csak magas kamatfizetés mellett érheti el.

De ha az egyén nem is bír kellő hitelképességgel, megteremti azt a tömörülés, a kölcsönös támogatás, melynek legmegfelelőbb formája a *szövetkezés*. A kisiparosok szövetkezetei tehát azok, amelyek a kisiparosok helyzetének javítását leginkább előmozdítják. A kik az ily szövetkezetektől egyszerre mindazon bajok megszüntetését várják, melyek a megváltozott viszonyokból eredtek és amelyek elhárítására emberi ész és erő képtelen, azokat nagy csalódás érné. A főfeladat csak az lehet, hogy a megváltozott viszonyok *daczára* a kis iparosok részére oly eszközöket nyújtsunk, melyek az életfenntartást lehetővé teszik és a mostoha gazdasági viszonyokkal való küzdelmet megkönnyítik. A szövetkezeti forma legkönnyebben egyesíti azokat, kik egymásra utalva vannak, a kölcsönös támogatás megadhatja a hitelképesség alapját és együttesen, vállvetve elérhetővé teszi azt, a mire az egyes, magára hagyott egyén nem képes.

A kisiparos helyzetének javítására egész sora a szövetkezeteknek kínálkozik. Nemcsak a hitelszövetkezetek, hanem a nyersanyag beszerző, a közös elárusítást előmozdító raktár szövetkezetek, a munka gépek beszerzésére alakult és a közös, együttes termelésre alakult szövetkezetek.

Hogy azonban ezen szövetkezetek létrehozhatók legyenek, hogy azok fennállhatása biztosítva legyen, az egész mozgalomnak tervszerűnek, céltudatosnak kell lennie. Meg kell válogatnunk a kellő sorrendet és a legnagyobb óvatossággal azokat kell először életbeléptetnünk, melyek aránylag a legnagyobb segínyt nyújtják és amelyek aránylag a legkisebb kockázattal létesíthetők. Ilyenek első sorban a hitelszövetkezetek. Nemcsak azért, mert aránylag legkönnyebben szervezhetők, nemcsak azért, mert az egészséges, olesó hitel általános szükséglet, hanem főleg azért, mert ezen szövetkezetek leginkább alkalmasak, hogy iparosainkban a bizalmat fölkeltsék, az egyesülést, a szervezést előmozdítsák és így az iparosok később más közös vállalatokra, más irányú nehezebben alakítható szövetkezetekre való egyesülésre is reábizhatók lesznek.

A kérdés csak az, hogy ki indítsa meg ezen nagyszabású mozgalmat, melynek mozgató ereje — a pénz. A kisiparosok már tőkeszegénységükönél fogva sem indíthatják meg, föltétlenül a kormányra hárul a kötelesség, hogy így az egész országra kiterjedő akciót fejtsen ki és a szükséges nagy tőkét a szövetkezetek létesítésének céljából rendelkezésre bocsássa. A kérdés csak az, helyes-e, ha a kormány egyéb, fontos feladatai mellett hivatva van-e ezen nagy mozgalom vezetésére, vajjon a tulságos befolyásával nem-e inkább tenné nehezkessé, vagy nem-e akasztaná-e meg a terv kivételének lehetőségét. Igaz ugyan, hogy Poroszország épen a múlt évben alakította meg öt millió márka alaptőkével a kisiparosok szövetkezeti bankját. Ez teljesen állami intézet, melynek vezetői államhivatalnokok, kiket a kormány nevez ki. Szerintem az ilyen állami bank, hivatalnokszerű vezetőivel nálunk nem volna alkalmas, hogy az ipa-

rosok ügyeit helyesen vezesse. A mozgalmat magának a társadalomnak, maguknak azon erkölcsi testületnek, melyek erre hivatottak és első sorban maguknak az iparosoknak kell kezdeményezniök és vezetniök. A kormány hivatása pedig, hogy azt felügyeleti jogának és befolyásának biztosítása mellett kellő anyagi erővel támogassa és oly kedvezményeket nyújtson, melyek az alakítandó szövetkezetek fölvirágzását lehetővé tegyék.

Az elméleti fejtegetések terét elhagyva keressük most az utat és módot miképen volna ezen terv gyakorlatilag megoldható.

Első sorban szükséges, hogy az ország szívében egy nagy Központi Hitel intézet akakittassék, mely jelenleg alaptőkéjét egyfelől a társadalom, az iparosok és erkölcsi testületek köréből gyűjtené, másfelől az állam által oly nagy mérvben támogatattá, hogy annak akció képességét biztosítsa. Ezen központnak kettős irányu működése volna. Egyfelől, hogy az illetékes tényezők belevonásával a szervezés munkáját magára vállalja, a szövetkezetek egész hálózatát megteremtse, azoknak irányt adjon, vezetésüket ellenőrizze, az iparosok között az együvé tartozás érzetét ébrentartsa. Másfelől azonban, hogy a szövetkezetek részére oly tőkét teremtsen, mely azok hiteli szükségleteit kielégíteni képes legyen. A központ tehát ne csak pénziatézis legyen, mely az üzleti haszon reményben az egyes szövetkezetekkel üzleti összeköttetésbe lép, hanem legyen egyszersmint összekapcsolója, összetartója az egész kisiparos osztálynak, képviselje annak anyagi érdekeit, legyen azoknak tanácsadója, vezetője. Ki volna zárva az egyoldalú, rideg üzleti szempont, hanem oly központi foruma lehetne az egész iparos osztálynak, mely annak anyagi érdekeit gondozná és érdekében javaslatokat készíthetne.

Nagyon természetes, hogy ezen központ összeállítása másképp nem is lehetne, mint hogy ennek vezetésében a társadalom, kormány képviselőin kívül maguk az iparosok nyernék befolyást. Magában az igazgatóságban a fővárosi kiváló iparosok, a szélesebb körű választmányba pedig

lesz, Milka huszonkettő, ez a kis rövidruhás is elhagyta már a tizenkilenczet. Ne aludjál. Az én szívem sir, ha erre a szegény három leányra gondolk. Mit, egy férfi? Az nem tudja, mi a leány ötthon. Valóságos szegény! Ne aludjál. Én az Isten világáért nem tudnék már aludni. Kelj fel, eredj a munkásokhoz, majd én fölkeresem Kubátnét, az eleget járja a fürdőket, attól megtudok mindent. De azt, hogy ez a három leány még az őszre is a nyakamon maradjon, — arról szó sincs.

Tollas Sámuel ur azonban engedett a természet követeléseinek és daczára a körutnak, elaludt.

Nem maradhatott el a hü társ sem — s későre járt már az idő, mikor Tollasék a tollas dunnák közül kikerekedhetek.

Tollasné a körutak szinte megifjították.

Nyájas szeretettel forgolódott háziügyeiben s a nagy osete-paténak nyoma se látszott a szivekben.

A leányok vigan beszéltek élményeiket, apró hódításait és sugárzó örömmel fogadták a jó mamuska köruti terveit.

— Oh csak már mennénk! — kiáltottak fel égő vágygyal.

— Ne féljete, nem lesztek ti itthon a tére, tudom Istenem.

— Oh mamus, aranyos mamus és honnan kapsz férjeket? Itt nincs egyse arra való.

— Volna, — szólalt meg a leg-

kisebbik. — és Horváth Gazsihoz is elmennék.

— Hisz az részeges.

— De kopasz.

— De kártyás.

— De fukar, uzsorás, s egész éjjel a koresmán ül.

— Mit bannám én, majd faragnék én belőle embert.

— Abból a rothadt tuskóból?

— Az nem rothadt tuskó.

— No nézze meg az ember ezt a nyápicz leányt. — Neki vénember is jó lenne.

— Nektek az se lesz.

— No ne czivakodjatok. Menjünk vásárolni. A fürdői idény egy-kettőre itt léssen.

— De én megyek, mama? — kiáltott a középső leány.

— Egyszerre egyet viszek, Május derekán indulunk Katiczával s júliusban viszem Milkát.

— És én?

— Te, Sárka, az őszi lófuttatásokra maradsz.

Kaczagtak is, marakodtak is a lányok, egyszersmind öltözködtek, hogy menjenek a Deszkás Pista boltjába bevásárolni.

Nem telt belé három nap, de kettő, hogy a kis város egyébről sem beszélt, mint arról, hogy a két Tollas-leány megy Németországba, Marienbadba, Karlsbadba, Franzensbadba, Ischlbe — s a jó ég tudná még hová.

Tollas Sámuel ur új kölcsönműve-

leteket kötött a Takarékbán, az Alsó-bankban, a Hivatalszövetkezetben, sőt a sánta mézárósnál is csinált egy kis esinos összeget.

— Vagy kétezer forintot összege-reblyélt.

De hát ha a három leányon tisztességesen tullehet adni: akkor a vállalat gazdagon beütött.

— Készültek a czifránál-czifrább köntösök.

A Tollas-ház tele volt zsidó varró-néval.

Mindennap újabb meg újabb bőröndöket hoztak a kereskedésekből.

Tollasné úgy akarta, hogy minden nagyszerűen menjen.

A fundus instructus sohsem volt jó számítás mellett holt tőke.

Egész csomó fiatal és nem fiatal ember kísérté ki Tollasékat a vasuti állomáshoz. Még a vén Horváth Gazsi is ott döcögött.

S ha eddig ott lábatlankodott a esinos kis Tollas Sárka mellett, most mintha féltette volna, hogy a kis ügyes teremtést elviszi valami német: minden- napos lett Sámuel barátoméknál.

A két nagyobbat elvitte a mama. Sárka itthon maradt apával.

— Mi hir, — verte meg egy délután Horváth Gazsi a Tollas-ház utczára nyíló egyik ablakát. — mi hir a világfürdőkről?

— Ej, hát itt akarja azt megtudni, Horváth ur? — szólott ki az ablakon a esinos barna leány. Hova megy? Friss

a vidék kiváló ipartestületei, iparoskörei vagy társulatai volna képviselve. A központ maga tehát centruma volna az ország iparosságának.

Dr. Szántó Sámuel.

Irodalom — Művészet.

* Az ember származása és az ivari kiválás a czime Darwin korszakot alkotó nagy művének, mely egyszerre megváltoztatta a tudományos világ nézetét, hogy az állat- és növényfajok ősidőktől fogva változatlanok és kétségbevonhatatlanul bebiztosította, hogy azok nemzedékről-nemzedékre változnak és a szó szoros értelmében szemünk láttára fejlődnek. Darwin elmélete, melyet e munkájában lefejtett, egyszerre meghódította az egész világot és bár akadnak ellenfelei, a kik a mekkanisztikus világrészletet elfogadni nem akarták, végre is képtelenek voltak beismerni azt, hogy ez az elmélet az első észszerű kísérlet a szerves élet czélszerűségének mekkanikus uton való magyarázására. Nekünk most nem célunk az, hogy ez általánosan ismert tényeket újból kiemeljük. Darwin nevét ismeri mindenki és körülte egész világirodalom fejlődött ki. De annál szívesebben foglalkozunk könyvvel, mert Vass József budapesti könyvkereskedőnek szinte hihetetlenül olcsó — 1 frtos — kiadása lehetővé teszi azt, hogy a megbecsülhetetlen értékű könyvet, mely eddig 6—8 frtba került, a legkisebb áldozat árán is bárki megszerezhesse. Ajánljuk a könyvet mindenki figyelmébe. Mert olcsósága daczára kifogástalanul jó munka, jó fordítás, izléses, csinos kiállítás. Vass József könyvkereskedésének (Budapest, Erzsébet-körút 38) az érdeme, hogy Darwin nagy munkája most arra a népszerűsége fog szert tehetni, melyet feltétlenül megérdemel és a miben eddig csak drágasága gátolta.

Egyházkerületi közgyűlés.

Első nap.

A közgyűlés folytatása.

A Vályi emlékünnepe után néhány percznyi szünet mulva Kiss Aron elnök újból megnyitotta a közgyűlést s elsőnek Isaak Dezső szólalt fel s köszönetet mondott az elhunyt főgondnok családjá és az egyházkerület nevében Szabó János esperesnek s indítványozza, hogy az emlékbeszéd

kinyomattassék és az egyházmegyéknek küldessék meg.

Az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A közgyűlésen megjelentek számbavétele után Tóth Sámuel főjegyző Szarka Boldizsárnak a szatmári egyházmegye esperesének lemondását bejelenti s annak az egyházkerülethez intézett bucsuzó levelét felolvassa, a mit a közgyűlés sajnálatlalt vett tudomásul.

Ezután Biky Károly a szatmári egyházmegye új esperese mutatkozott be.

A főiskolai gazdasági tanács jegyzőkönyvének felülvizsgálására kiküldettek Horthy István elnökle alatt, Segesváry József, Doroghi Lajos, Zsigmond Sándor, Isaak Dezső, Armós Bálint, György Endre, Soltész László és Tabajdy Lajos.

A segély egyleti számadásokat felülvizsgálják Dávidházy János elnökle alatt Bencsik István, Csermák István, Hajnal Imre, Lengyel Imre és Szele György.

A díjlevelek és csere szerződések átnézését az esperesi kar végzi.

A szavazat bontó küldöttség tagjai lettek Nagy István elnökle alatt Zsigmond Sándor, Biró János, Kallós Tivadar és Ujfalussy Béla.

Néhány kisebb fontosságú közigazgatási ügy letárgyalása után gróf Degenfeld József elnök a közgyűlést holnap reggeli kilencz óráig bezárta.

Második nap.

Nagyon megesapant érdeklődés mellett kezdették meg a tárgyalásokat a mai második napon.

Megváltozott a diszterem kinézése. A tegnapi zsufoltság után ma már sok sztal állott üresen, nem volt a ki mellette helyet foglaljon. Ez az oka, hogy az elnökök még fél tizkor sem nyitották meg a kilencz órára kitűzött közgyűlést.

A mai közgyűlésnek nagyon kevés érdekessége volt s csak egy két inkább fontosabb, mint érdekes tárgy támasztott nagyobb vitát.

Tudósítónk a közgyűlés mai napjáról a következőkben számol be ;

Fél tiz óra után nyitották meg Kiss Aron püspök és gróf Degenfeld József főgondnok a közgyűlést, a mely után Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző olvasta fel a közgyűlés tegnapi napjáról felvett jegyzőkönyvet, a melyet felolvasás után hitelesítettek.

Ezután gróf Degenfeld József elnök indítványára a közgyűlés tárgysorozatban egy kis kitérést tartott s legelőször az 59 pontot tárgyalta le, a mely a kollegium számára megejtett tanár választásokra vonatkozik.

A jelentés szerint megválasztottak a jogakadémiához Ferenczy Gyula, a főgimnáziumhoz pedig dr. Peczkó Ernő.

Ezután mind a két megválasztott tanár megjelent a közgyűlési teremben s az elnöki emelvény előtt helyet foglalván, leteszik a hivatalos esküt.

Ugyanezen alkalommal tették le az esküt dr. Helle Károly jogakadémiai és Török Péter főgimnáziumi tanárok is, a kiket még a májusi egyházkerületi közgyűlés választott meg.

Dr. Helle Károly jogtanár köszönte meg tanártársai nevében is megválasztásukat a következő beszéddel :

Méltóságos és főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlés !

Nekem jutott a kiváló szerencse, hogy itt a Ft. egyházkerületi közgyűlés színe előtt úgy a magam, mint ujonnan választott többi kartársaim nevében is, szivből fakadó hálás köszönetet mondjak azért a nagy kitüntetésért, melynek részesei lettünk akkor, amikor a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés bennünket e hirneves debreczeni ev. református főiskola tanáraivá megválasztani kegyes volt. — Nagy kitüntetés ez reám nézve, melyet meghálálni legfőbb gondunk és legfőbb törekvésünk lesz, nem ugyan a köszönet e szerény és elröppenő szavaival, de a minden szónál többet érő maradandó tettel. Azért a mi programmunk mindenünk koncentrációja s minden időnk felhasználása mellett való lelkiösmeretes

kalácsot süttöttem, friss kávé pörkölttem és nagyszerű tejünk van, olyan föle, mint a kis ujjam. Nem jön be, Horváth ur ?

A vén legény arczát elborította a tűz.

— Bemegyek, Sárika, hanem csak úgy, ha egy kívánságomat megteszi.

— És mi lenne az ?

— Megmondjam ?

— Meg, Horváth ur,

— Vénnek tart-e maga engemet,

Sárika ?

— Tartja ám az ördög.

Ez jól hatott Gazsi bácsira.

— Csuf vagyok én nagyon, Sárika ?

— Ejnye de különös maga most,

Horváth ur.

— Testamentumot tettem, aztán meg akarok halni.

A leányka elkomolyodott.

— Ne menjek be, ugy-e ?

— Ha meg akar halni, akkor ne.

— De ha nem akarok ?

— Akkor igen, Horváth ur.

A negyven felé járó agglegény lángoló érzelmekkel nyitotta ki a kis ajtót. Tollas Sámuel ur ekkor aludta ki kései délutáni álmát.

— Isten hozott, pajtás. Leülünk egy kis tartalira ?

— Ma nem. Sárikanak ígértem valamit.

— Jól van no. Borokat ide. Zuzsi, Mári, savanyuvizet.

Mig a bor és savanyuviz előkerült, Horváth urnak egy levelet olvasott fel Sárika a köruti élményekről.

— Látom, látom, jól mulatnak ; hát maga is elakar-e menni, Sárika ?

— Hát ha megyek, megyek, ha nem megyek : nem megyek.

— De hát ha nem menne ?

— Miért ne mennék ?

— Ha én azt mondanám . . .

— S az agg legény ajkán megakadt a szó.

— Mit.

— Hogy én nem ereszttem, Sárika.

— Miért nem ?

— Mert meg akarok házasodni.

— Ugy ?

— Ugy. Aztán keresek egy leányt.

— Ugy ? Aztán én azért nem menjek.

— Azért.

— No ez szép.

— Akkor már az agg legény megragadta a leányka kezét és egy csókot nyomott rá.

— Horváth ur, hova tette maga az esztét ?

— Azt már nem tudom.

Horváth ur odább ment s át akarta a leány derekát fogni.

— Hohó ezért pof jár.

S esattant is egyet.

De csók lett rá a kádenezia.

— Nem ereszttem, nem adom, Sárika senkinek ; vagy az enyém lesz, vagy senkié. Szeretem, mint az angyalomat. Haragszik ?

— Haragszom, — rántotta ki magát a leány durczásan a legény karai közül.

— Hát az oltárnál megbékülne-e ?

Tollas Sámuel ur egy ablaknyíláson intett a leányának, hogy :

— Meg-meg.

Sárika sirt egy kicsit, aztán nem bánta, hogy Horváth ur egészen magához öleli.

Tollas ur már így találta őket s az öklével fenyegetőzött, de attól senki se félt.

Egy hónap mulva haza kerültek a körutasok is.

Hoztak temérdek emléket, száritott virágot, marienbadi korsót, karlsbadi ásványt, ischli gyöngyöt, franzensbadi albumot, gmundeni fotografiákat, de karikagyűrűket, — no azokat egyet sem.

Csacsogtak, locsogtak, így volt, úgy volt, mehettek volna egy esch hercezeghez, egy muszka báróhoz, egy bécsi gyároszhoz, — de nem tudtak a nyelvükön.

Hanem jövőre. Oh akkorra már más-kép lesz.

Horváth Gáspár Sára-napra csakugyan hazavitte Sáriát és boldogul, igen boldogul éltek az erdő mellett : mig a körut folyást tart.

A mama el akarja fogni azt a esch herceget, a ki Milka után vetette magát, mig Katieza bécsi asszony akarna lenni, hogy az operába járhasson.

A mult évben is Marienbadban látam a két vénülő kövér szőke leányt anyjukkal és gondolom, hogy ezen a nyáron is lesz talán velük szerencsém találkozni.

Csak körut, kisasszonyok, csak körut, szorgalmasan, kitartóan, mig a papa utolsó krajezárja is el nem fogy.

és önszertlen munkálkodás programja. Azt hisszük főtiszt. egyházkerületi közgyűlés, hogy ha ezt a programot bevált-hatjuk, nemcsak a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés bizalmát érdemeljük ki, de a magyar hasa és a magyar vallás iránt tartozó szent kötelességünket is betöltöttük!

Ez a program szolgáljon a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés előlegezett bizalmáért zálogul, ezen az előlegzett bizalomért méltóztatassék kegyesen fogadni hálás köszönetünk nyilvánítását.

A török-szent-miklósi egyház által a főgondnoki állásra beadott hat szavazat ellen az ottani presbiterium 2 tagja fellebbezett, miután az ottani hívek tulbuzgóság-ból szerintük szabálytalanul mondták ki a határozatot oly módon hogy az egyház gróf Degenfeld József-re adta szavazatát.

Ezzel szemben a presbiterium elnöke kijelenti, hogy törvényesen és szabályszerűen járt el. Ennek alapján a közgyűlés György Endre előadó indítványára a felebbezést visszautasítja.

A millennium alkalmából a cseh és morva ev. ref. lelkészek által az egyházkerülethez küldött üdvözlő a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta és megbizta Kiss Áron püspököt, hogy az üdvözlőre az egyházkerület nevében válaszoljon.

Hosszabb időt vett igénybe az egyházkerület jövő évi költség előirányzatának letárgyalása, amelyet a közgyűlés végeredményben úgy általánosságban, mint részleteiben egyhangulag, változtatlanul elfogadott.

Az országos közalapi segélykérvények ügyében elfogadták Tisza Kálmán és Széll Kálmán hozzászólása után, az esperesi kar javaslatát.

A heves-nagykunsági egyház megyének az önkormányzati jogok tiszteletben tartására, továbbá az egyházközségi gyűlés korrekтивumára vonatkozó indítványai tekintetében, a közgyűlés a Farkas Antal világi főjegyző, előadói javaslatát fogadta el a második indítványra vonatkozólag, míg az első indítvány tekintetében Széll Kálmán javaslatára úgy határoztak, hogy azt később tárgyalják.

A különböző miniszteri leiratokat terjesztette elő ezután Dr. Bacsony Lajos világi aljegyző, a melyeket a közgyűlés tudomásul vett.

Délfelől már rendkívül kevesen voltak a közgyűlési teremben, úgy, hogy a különben is csekély fontossággal bíró ügyeket minden hozzászólás nélkül tárgyalták le.

Kévéssel egy óra előtt gr. Degenfeld József elnök a közgyűlést holnap reggeli kilencz óráig bezárta.

Háboru a Csak párosan miatt.

Debreczen, november 19.

A helybeli lapok a Debreczeni Ellenőr kivételével élesen megtámadták a Csak párosan cz. francia bohózatot s ezzel kapcsolatban az azt előadó Komjáthy János színházigazgatót, valamint a színházlátogató közönség azon tekintélyes részét is, mely mulattatónak találta a francia szerzők több helyen tetszésben részesült bohózatát.

A Debreczeni Ellenőr is elismerte, hogy van egy adag pikantéria e bohózatban, de vajjon nem láttak-e máskor is a helybeli lapok kritikusi ilyen pikantériákban gazdag darabot előadni a mi színházunkban. S mikor jóízűen kacagtak a pikantériák felett, nem jutott eszükbe a megsértett erkölcsiég nevében tiltakozó szavukat felemleni.

Ott van A paradicsom, A nap és hold és a többi operettek, melyekben ép úgy vannak pikáns jelenetek, dalok és megjegyzések, mint a Csak párosan bohózatban. Ha terünk engedné egy kis anthologiával is szolgálhatnánk e darabokból,

melyeken nem botránkostak meg a helyi lapok kritikusai.

E sorok írója nem ír szini kritikát sohasem, mert bevallja, hogy nem foglalkozott szini kritikával sohasem és inkább nem ír, hogysem rosszul vagy részrehajlóan referáljon az előadott darabról. Erkölcsei érzéke azonban neki van, jóllehet nem hivalkodik vele s a színpadon látható és hallható pikantériák közepett se feledi, hogy az élet is telve van olyan apró történetekkel, melyek sokkal mélyebben sértik az erkölcsi érzéket, mint a Csak párosan egyes, a hírlapok szerint botránkos jelenetei és meggyőződésai.

Apróra elolvastam a helybeli lapoknak véleményeit a darabról. Megvagyok arról is győződve, hogy a kritikusokat, kik már nem egyszer alaposan és sok tudással, megfigyelő képességgel és sok jóakarattal szólta az egyes darabokról, most is a jó szándék vezette kritikájuk megírásában, de tkétségkívül túllottak a csélon akkor, midőn e darab előadását merényletnek nevezték és kijelentették, hogy a valódi művelt közönség andorral menekült el a darab ocsmányságainak láttára.

Fel vagyok jogosítva éppen a művelt és műizléssel bíró közönség részéről annak kijelentésére, hogy erkölcsi érzéküket nem sértette a Csak párosan előadása, egyben arra is felhatalmaztak, hogy urbi et orbi hirdessem, miszerint elég ítélőképességgel bírnak arra nézve, hogy elbirálhassák azt, hogy mi sérti vagy nem sérti erkölcsi érzéküket. És éppen ebből kifolyólag fel is fogják kérni Komjáthyt, hogy bérletben is adja elő a kegyetlenül leszólt francia bohózatot.

Én Komjáthy Jánost — és ebben azt hiszem mindnyaján egyetértünk — nem csak művelt, hanem finom tapintatu embernek ismerem, ki tekintettel van a színházlátogató közönség erkölcsi érzékére. Ebből a meggyőződéséből kifolyólag nem tudom elhinni, hogy ő merényletet tervezne a közönség erkölcsi érzéke ellen. Erre a vádra éppen ő nem szolgált rá, ki eddigi működésével osztatlanul bírja a művelt közönség bizalmát.

Lapunk szűk tere nem engedi, hogy e darab meséjéről ez alkalommal bővebben szólhassunk. Ha terünk lesz, beigazoljuk, hogy laptársaink pikánsabb darabokról is írtak már dicsőítő referádákat csak nem régiben is, midőn A paradicsom előadása nem bántotta most unalomig hangoztatott erkölcsi érzéküket.

Még egyet. Egyik laptársunk nem tartja összeegyeztethetőnek a sajtó tisztességével azt, hogy a Debreczeni Ellenőr le nem dorongolta az inkriminált francia bohózatot. Ez egy kissé súlyos és udvariatlan vád éppen azon lapok részéről, melyek csak nem régiben is nagyon erős kirohanásokat intéztek egyesek egyéni tisztessége ellen.

A Debreczeni Ellenőr véleménye mellett van e kérdésben a színházlátogató művelt közönség nagy része. És ez nekünk erőt ad még annak a vádnak is az elviselésére, hogy a mi erkölcsi érzésünk nem oly tiszta, mint laptársaink kritikusié.

Egy erdő mégis csak több egy-egy fánál, bármilyen magasan nyulják is ez a képzelt ég felé.

Egyik laptársunk továbbá azt mondja, hogy más a színház és más az orpheum. Köszönjük a felvilágosítást. Egyet azonban ne feledjen el laptársunk és ez az, hogy a ki olyan nagyon hangoztatja az erkölcsi érzést, az nem megy az orfeumba sem, mert az erkölcsi érzéknek akkor is meg kell lenni az emberben, mikor az orpheum pikantériát élvez.

Koncz Ákos.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 óráig csak esetleg később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 óráig, ünnepnapokon d. e. 11 óráig.

— Megújított ajánlat a városháza építésére. Azon közgyűlési határozat következtében, amely a városháza építését levette a napirendről, a városi tanács Blau Gyula vállalkozónak letett óvadékát visszaadni rendelte. Blau Gyula erre ma hosszabb beadványban foglalkozik a vele szemben tanúsított állítólag értelmes eljárással s arra a következtetésre jut, hogy az építkezés elmaradásából származott készkiadásai, tényleges kára, elvont haszna megtérítése iránt jogot formál s azt a várossal szemben érvényesíteni fogja. De hát ő jóakarója Debreczennek s ezért ma is hajlandó az általa szerződésileg elvállalt építkezési munkák kivételére a város nagyobb károsodásának elkerülése végett vállalkozni; kész a biztosítékot bármikor letenni, csak az építkezés befejezésének határidejét kéri meghosszabbítani.

— Spanyol lelkész Debreczenben. A spanyolországi ev. református egyik németországi misszionárusa, Dela Fuente János tegnap Debreczenbe érkezett s tisztelt gróf Degenfeld József főgondnoknál és Balogh Ferencz theologiai tanárnál, hogy a spanyol egyházak számára Debreczenben megejtendő gyűjtésre támogatást nyerjen. Mint értesülésünk holnap délután a főiskola ifjusága számára a kollégium disztermében a spanyolországi református egyház helyzetéről és viszonyairól német nyelven előadást tart, amelyet azután lefordítanak magyar nyelvre is.

— Vérengzés szerelmeféltésből. Egy péklegény, aki nagyon szerelmes volt, tegnap este élesre fent késsel akarta hűségre tanítani csapodár természetű kedvesét. De mielőtt nagyobb kárt tehetett volna a hűtelen leányban, lefülelték s most a rendőrség börtönében ül, ahonnan még ma délután átvezetik a kir. ügyészséghez. A megsebesült leány pedig a kórházban fekszik. A pék-othelló Schaffer Mihály felsőcsatári (Vas megyéből) illetőségű 25 éves segéd Czabán Dániel műhelyében. A leányt Eisenslein Julesának hívják s a széchényi-utczai 1781 sz. háznál szolgált. Itt történt az eset, a melyet Horváth János, a házigazda Boross Márton kocsisa, — mint szemtanu — következőleg adott elő. Horváth tegnap este 5-6 óra tájban gazdáját és gazdasszonyát hazulról kocsin a Szt.-Anna utczára vitte. Mikor onnan visszatért az Eisenstein Julesa konyhája felől jajgatást és segélykiáltásokat hallott. Oda sietett azonnal, de a bezárt sötét konyhába nem tudott bemenni. Lesietett hát a pinczébe, az ott lakó Sóvágó nevű péksegédhez. Ettől elkérte a kapukulcsot, bezárta a kaput s aztán egy vasvillával rohant a konyha felé. A cseléd kiabált a konyhában: Jaj, segítsenek, ne hagyjanak megölni! Mellette egy férfihang káromkodott s ripakodott a lányra, hogy ki ne merje nyitni az ajtót. Sóvágó is feljött ekkorra a pinczéből s beszólt a konyha tört ablakán, hogy gyujtsanak világot. A leány gyertyát gyujtott. Horváth és Sóvágó látták, hogy az előttük is ösmert Scheffer péklegény, a lány régi szeretője ül az egyik lőcán. E pillanat-

ban Horvát orvosi látellel is igazolva, több pofont és a karján botütést kapott és pediglen a mellette lévő Sívágótól. Astán Sívágó rendőrért sietett; de addig Scheffer eltűnt az udvarról. Később a cselédet a közkórhásba szállították. — Azt azután már többen is látták, a rendőrök is, hogy a konyhafelszerelések vérel voltak bemocskolva s a földön egy kettétört véres kés hevert, amit corpus delictinek a rendőrség magával is vitt. A többi Schaffer maga mondotta el. Régóta szerelmi viszonyt folytatott E. Julcsával. Még a Czabán udvarában ismerkedett meg vele, mikor ugyanott lakott. — Később alánymás helyre szegődött esetédek. Viszonyuk ott is tovább folyt. Julcsa 3--4 hóval ezelőtt állott el a Széchenyi-utczai házba. Ugyanazon ház pinzelakásában lakott Sívágó is, aki Schafferrel együtt péksegéd Czabánnál. Sívágó lakásán többször találkoztak Schaffer és a cseléd. Közelebb Schaffer egy kis leánytól arról értesült, hogy Julcsa mást is szeret, egy Fedák nevű péket és az udvarbeli kocsiát. Bosszat forralt. Tegnap délután egy tizenhárom városi kocsmában megivott két liter bort s 6 óra tájban elment a szeretőjéhez. A leány szemrehányásokat tett neki részegsége miatt, mire a legény hűtlenség vádjával hozakodott elő. E felett összeveszték s a pék egy késsel összezsúrkálta a leányt. — Sívágó, mint jó barátja segített neki a kocsiával szemben. Sívágó segítségével menekült el. A rendőrök az utcán letartóztatták. A kést nem tudja hol vette, valószínűleg a konyhában akadt keze ügyébe. Tette okául a féltékenységet és az erős felindulást mondja. A megsebesült leány a közkórházban fekszik, de az orvosi vélemény szerint 8 nap múlva felgyógyul. Az ügyet átteszik a kir. ügyészséghez. A rendőrség Sívágót is kérdőre vonja.

— **Új adatok a Csokonai Vitéz családról.** A „Csokonai-kör” — tegnapielőtti ünnepélyes megnyitó ülésén — Géresi Kálmán alelnök, bevezető beszéd után hálisan emlékezett meg egy érdekes és becses adományról, mely pár órával előbb jutott a kör ereklgyűjteménye számára s ott előttünk adta át Komlóssy Arthur alelnök társának, az ereklje-tár órének a kis füzetet, melyet a buzgó relikvia gyűjtő mohó kíváncsisággal vett szemle alá. — A kis füzet 1794-ben íratott s első 5 lapján Csokonai Józsefnek (Mihályunk atyjának) versekbe foglalt halotti bucsuztatóját tartalmazza. A szerény költői tehetségre valló poémából sok érdekes adatnak jutottunk birtokába — azon már eddig is ösmert és épen Komlóssy Arthur alelnök ur által a helybeli lapokban is közölt adatokhoz, melyek a költő és családja történetének megírásához igen becses anyagot fognak szolgáltatni. — Így a többek között ezen bucsuztatóból tudjuk meg először, hogy Csokonai Vitéz Józsefnek és neje Diószegi Sárának 14 évig tartott házasságából 5 fja született, — kik közül kettő még atyjok előtt elhalván, az apát már csak hárman gyászolták édes anyjukkal, t. i. Mihály (a költő), József és László. — Csokonai József, a sebörvosok debreczeni társaságának — vagy mint ő maga nevezte — a borbélyezéhek mestere volt és 38 éves korában halt meg, — valószínűleg 1788. február 19. vagy augusztus 11-re virradóra, mert a bucsuztató Zsuzsanna napjának virradatját említi. — Atyja — ezt már tudtuk Cs. László, az utolsó győri pap volt, de anyja nevét — Angyal Susánna — ismét csak ezen kis verses-munkából tudjuk meg. — Költőnk életben maradt testvérei közül is eddigelé csak Józsefről birtunk tudomással; ez volt színész is, de később a nyugalmas családi életre adta magát és megnövelvén, városi levéltárunkban tett kutatásaink azt is felderítették, hogy a bátyja hagyatékának elköltése s édes anyja halála (1810) után, városi segélyben is részesült; de Cs. László-

ról, Mihálynak a legkisebbik testvér öccséről — mindeideig mit sem tudunk. Nagyon érdekes dolog volna ezen adatokat kiegészíteni, a kutatásokat tovább folytatni, melyeknek eszközését a Csokonai-kör ügybuzgó tagjai bizonyára nem is mulasztandják el. A becses füzetke ajándékozója nagyiszteletű Nagy István lelkész ur, az érmelléki egyházmegye tudós esperese és főiskolánk egykori kitűnő növendéke; ki egyházmegyéje területének régiségeit, történelmi emlékeit — a szorgalmas méh gondosságával — gyűjtögeti már évtizedek óta és ki egész kincsesházát hazánk és nemzetünk kulturájának emelésére igyekszik fordítani.

— **Bay Bertalan főhadnagy felgyógyulása.** Ma két hete, hogy Bay Bertalan, a helyben állomásozó honvéd huszárezred rokonszenves főhadnagya, egy revolver lövés következtében életveszélyesen megsebesült. Tiszti forgópisztoly 11 milliméteres golyója hatolt — a szív közelében — tüdőjén keresztül, úgy hogy még az ágy vastag fáját is átfurta a löveg. Szinte csodával határos, hogy ilyen nagy sérülés után, azt az örvendetes hírt közölhetjük, hogy Bay főhadnagy ma már teljesen felgyógyultnak tekinthető s a gyógykezelést vezető dr. Bruckner Ernő műtőorvos, legutóbb az ágy elhagyására is engedélyt adott a betegnek.

— **Megszöktetett királyi hercegnő.** Nagy szenzációt keltő szöktetési történetet jelentenek Olaszországból. Nem kisebb dologról van szó, mint egy trónkövetelő leányának megszöktetéséről egy egyszerű festő által. — Donna Elvira, Don Carlos infansnak, a spanyol trónkövetelőnek 25 éves leánya Viareggio-ban, Lucca tartományban, a pisa-genuai vaspálya mentén, hol atyjának villája van, megismerkedett Forchi festővel s halálosan beleszeretett. A család mindent elkövetett, hogy a szerelmes leány szívének lángját lehűsse, de Elvira hercegnő kijelentette, hogy nem tud élni a festő nélkül. Eltávolították őket egymástól, de ők találtak rá módot, hogy levelek által érintkezzenek. A szerelmesek jó sorsa kedvezett nekik, mert elkülönítésük dacára össze tudtak jönni és megszöktek. Uti költségről a hercegnő maga gondoskodott, 300,000 franknyi értékű gyémántokat vivén magával. A hercegnő Rómából, hol egy hercegi család őrzetere volt bízva, mindenekelőtt Genuába utazott, hol a festővel a Concordia vendéglőben szállt meg. Innét aztán a szerelmes Ventimiglián keresztül Franciaországba utazott. Hogy most hol vannak, egyelőre nem lehet tudni. Don Carlos nem tett jelentést a rendőrségnek, mert szerette volna, ha a dolog titokban marad. Ilyen érdekes kalandoska azonban ritkán kerül elő az újságírók figyelmét. — Elvira hercegnő Don Carlos másodszülető leánya. Don Carlos hercegnek négy leánya van, a legidősebbik, kasztíliai Blanka hercegnő, ezelőtt néhány évvel nőül ment Lipót Szalvátor főherceghez a herceg másodszülető leánya Elvira infansnő, aki, miként két huga, Beatrix és Alix hercegnő még hajadon. Folchi leginkább oltárképek festésével foglalkozik s felesége és két gyermeke van. Elvira hercegnő megsebesült unokaöccse a már sokszor emlegetett monsignore Folchinak, a Péterfillek híres kezelőjének, a ki 16 millió líra pápai pénzt vesztett el a tőzsdén. Miután az olasz rendőrség a szerelmes párt nem üldözi, Franciaországban sem lehet semmi bántódásuk. Eddigelé különben a szerelmes szökevények hollétéről semmiféle tudósítás nem érkezett. Folchi a hercegnő megsebesültje — igen jámbor ember hírében állott. Elvira hercegnő különben Sienában ismerkedett meg a festővel, a hol Massimo herceg később Róbert pármái herceg is megbíz-

sokat adott neki. A hercegnő kisasszonyt igen rokonszenves, de nem valami igen szép nőnek mondják, a kit azonban forró vére nem most először ragadott egy-egy kisebb szerelmi kalandra, és komornájában hű szövetségest bírt, a ki a szerelmes levélkéket eljuttatta hozzá.

x **Kitűntetett serfőző.** Értesülésünk szerint a kőbányai „Első magyar részvénytársaság kiállítás jury-jében igazgatója Natter Ferencz ur által volt képviselve és ennek folytán versenyen kívül állt a kormány az állami aranyéremmel tüntette ki.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* sajtótudósítójától. —

A királyné nevenapja.

Budapest, november 19. A királyné nevenapja alkalmából az uralkodó pár ma délelőtt Bécsben csöndes misét hallgatott az udvari kápolnában; a bécsi templomokban pedig ünnepélyes istentiszteleteket tartottak, Budapesten a Mátyás templomban szintén ez alkalomból hivatalos istentisztelet volt, melyen megjelentek a kormány tagjai és közéletünk kitűnőségei. A fővárosi összes templomokban ünnepi mise volt. A középületeken, konzulátusok felett lobogók lengenek.

Az orosz külügyér.

Budapest, november 19. Londonból távirják, hogy pétervári hírek szerint a csár felszólította, Voronzoff Daskoff grófot, hogy vegye át a külügyi tárczát, a mit a gróf elfogadott.

Ausztria a párisi világkiállításon.

Budapest, november 19. Bécsből távirják, hogy a költségvetési bizottság a kereskedelmi miniszter hozzájárulásával 200,000 ftot szavazott meg a párisi világkiállításn való részvétel céljaira.

Elsülyedt hajó.

Budapest, november 19. Zimonyból távirják, hogy ott a Dunán, a tegnapielőtti orkán alkalmával egy budapesti cég hajója 3600 mm. buzarakománnyal a hullámokba veszett.

S z i n h á z.

(P) Tegnap a *Bőregér* című operette adatott felt ház előtt.

B. *Ruzsinszky* Ilon (Rozalinda) az 5 szép hangjával ez estén is nagy művelzetet szerzett a hallgatóságnak. Csengett-bongott az az arany tiszta hang, a legmagasabb regiszterekben épügy mint az alacsony fekvésűekben. Különösen nagy hatást tett a második felvonásbeli népdal betéjtével melyeket oly remekül adott elő, hogy az előadás perczekig szünetelt a taps és éljenzaj miatt s ezeket közkívánatra meg is ismételte az az hogy új dalokra gyűjtött s melyekért nyílt színen hosszasan, zajosan tapsolta a hálás közönség.

Utánna mindjárt kell említenünk *Szende Annát* (Adél) ki a confidens szoba omicának bájos mintaképe volt. Úgyes játéka s kellemes szép hangjával előadott ének nagy elismerésre talált s ott is sűrűn és hosszasan tapsolták.

Kállay Lujza (Orloffsky) elegáns lengyel herceg volt s komolyabb egyénisége

teljesen megfelelt az életunt herceg interpretálásához. Kellemmel eladott számai erősen megtapsolták.

Sz. Nagy Imréné (Alfréd) szerencsés estéje volt. Kellő dispozióval szépen sikerültek énekzámai. Úgyesen is játszott miert aztán ő is részesült a közönség elismerő tapsaiban.

Vidor (Eisenstein) kitűző alakítást mutatott be s e mellett ügyes énekesnek is bizonyult.

Follinus (Frank) az ő szokott discret comikumával játszott s ha e szerepbeli elődjét Tiszait nem is tudta feledtetni az csak onnan van, mert Tiszai ebben a genreből egyedül áll a vidéken.

Szintén nehéz helyzete volt **Sziklainak** (Frosch) a részeg börtönör szerepében, mert neki meg Nyilassy Mátyás volt elődje a kinél részeg embert hivatott utánozni senki nem tud. Különbö alakítása jó volt s élénk derűtséget keltett.

Jók voltak még: **Szabó Irma** (Ida) **Békessy** (Falke) **Püspöky** (Blind) **Makrainé** (Melanie.)

A zenekar itt-ott tulságos erős volt, a második felvívásbeli galopszerű énekszámot pedig oly gyorsan játszotta, hogy a szöveget lehetetlen volt vele énekelni. Az ütemek gyorsaságát igaz, hogy a zeneszerző határozza meg, de a gyorsaságnak nem szabad a librettó rovására mennie.

* **Egy földink sikere.** Tegnapelőtt este volt a színésznövendékek vizsgálója a budai várszínházban szokatlanul nagy közönség előtt, amelynek soraiban ott voltak br. Bánffy Dezső miniszterelnök és neje, gr. Festetics Andor a nemzeti színház igazgatója és gr. Keglevich István a vizsínház részéről. Nehány határozott fiatal tehetség vált ki a növendékek közül, akik Molière két vigjátékát a „Nők iskolájá”-t és a „Férjek iskolájá”-t adták elő. A lapok osztatlan elismeréssel nyilatkoznak az Arnphe-ot személyesítő **Várnai Jenő**ről, aki debreczeni születésű ifju s kinek szülei városunkban laknak most is.

* **Mikádó,** Sullivan e bájos zenéjü bohókás operettje, a mely annak idején oly nagy szenzációt keltett mindenfelé, élénken foglalkoztatja szintársulatunk operette-személyzetét, naponként szorgalmasan folynak a próbák belőle, hogy a szombati előadásban régi jó nevének megfelelő előadásban mutassák be közönségünknek. Nem kevesebb mint öt énekesnő száll sikere érdekében. Az érdekes szereposztás a következő: A mikádó: Follinus, Nanki-Poo a fia: B. Ruzsinszky Ilona. A három kis lány: Kaposy Józsa, Szende Anna és Szabó Irma. Katisha szerepét felváltva Kállay Lujza és Loesarekné játszik. Koko főbóher: Sziklay, Poo-Bah legfőbb minden egyéb: Beczkóy, Pis-Tusch: Békessy Gyula. Komjáthy igazgató teljesen új diszleteket és jelmezeket készített ez alkalomra.

* **Fővárosi lapok a „Csak párosan” előadásáról.** Arról a nagy lármáról, amelyet némely lapársunk a „Csak párosan” címü bohózat előadása miatt esaptak, tudomást vettek a budapesti lapok is. Többé kevésbé indokolatlannak és mulatságosnak találják a debreczeni kritikuskó bész kiróhanását. A Pesti Hirlap például így ír a debreczeni „bohótrányról”:

(Az erényes Debreczen.) Debreczenben Komjáthy János szintársulata előadta Feydeau „Csak párosan” címü bohózatát, amelyet a budai nyári színházból a fővárosi közönség is jól ismer. Az előadást követő napon a helyi lapok egy része a leghevesebben megtámadta a direktort, hogy mint mer ilyen „erkölcstelen”, „bohótrányos”, „undorító” (!) darabot előadni. A Debreczeni Ellenőr inkább emelkedik a helyzeti magaslátára és a

puritánoskodás ellen nyitakozik. Többek közt ezeket írja:

„Csak mi debreczeni zengerajainkat kell megnézni annak idején. Tömvé vannak minden este; az apák felnőtt fiaikat, az anyák serdült leányaikat elyiszik; pedig tudják, hogy ott lehet a legtöbb trágárságot hallani s az ellen még sem háborodik föl az erkölcsi érzékük. De visszatetszést szül, ha a színpadon látnak egy légyottot, amelynek egész pikáns volta egyetlen árva csókban nyilvánul.

Annyi bizonyos, hogy az az éktelen kirohanás, amelyet a helyi lapok egy direktor ellen intéznek, a ki a klassztkus műsor mellett a könnyebb fajta színműirodalmat sem hanyagolja el, kisé — humoros. A bohózatot akárhány vidéki városban adják és tartani ketl tőle, hogy jövőre nemcsak a komikus helyzeteken, hanem az erényes denreczenieken is fog-nak nevetni.

Komjáthy különben nem ijedt meg, hanem szépen kitűzte az ujdonságot másodszerre is.”

A halott rabló orvosa.

A vizsgáló bíró előtt.

A törvényszék vizsgálóbírója folytatja a vizsgálatot, a szenzációs bűnpör szomorú hőse pedig kijelentette a vizsgálóbíró előtt, hogy nem tagadja a terhére rótt cselekményt, megvallja azt, a mi valóság az eddigi vizsgálat és saját beismerése alapján megállapítható volt, hogy a vizsgálatnak ne legyen utjában semmi és mihamarabb igazságos bírái ítélőszéke elé kerüljön.

Magába szállt a bűnös orvos, nyugodtan vallja be bűnét, de azért tegnap, midőn kihirdette előtte Drill Béla vizsgálóbíró, hogy a vizsgálat sikere érdekében elrendeli ellene a vizsgálati fogságot, kijelentette, hogy fellebbez a vizsgálati fogság ellen.

Csak később, a mikor Polónyi Géza orsz. képviselő, Korotnai védője megjelent a vizsgálóbíró előtt, mert a vádlott beszélni kívánt vele, védőjének tanácsára megnyugodott a bíró intézkedésében, visszavonta felebbezését, melyet a vizsgálati fogságot elrendelő végzés ellen korábban bejelentett.

A vizsgálóbíró jelenlétében kérte meg Polonyit, hogy vállalja el védelmét s Polónyi e kérelmet teljesítette is. — Ugyancsak a vizsgálóbíró jelenlétében nyilatkoztatta Korotnai, hogy azon állítás, mely szerint ő Polónyi részére védői díjai biztosítása fejében 10.000 forintot díjlevelet állított volna ki s hogy e díjlevel alapján Polónyi a 10.000 forint erejéig a zálogjogot ingatlanára bekebelezte volna, nem felel meg a valóságnak, mert ez ideig szó sem volt közte és Polónyi között védői díjakról.

Csak rövid ideig volt tegnap reggel Korotnai a vizsgálóbíró előtt s a hogy Polónyi eltávozott, őt is levezették ezellájába s aztán nem is került a vizsgálóbíró elé.

Korotnai arra is kérte védőjét, hogy vagyonának ideiglenes gondozása ezellájából gondnok kirendelését sürgesse. Ez már legközelebb meg is történik s gondnokul Belesák Lászlót fogják kinevezni. A fogságban levő orvos maga kívánt élelmezéséről gondoskodni s e ezellől Zboray Miklós dr. tegnap délelőtt 45 forintot fizetett le a fogház felügyelőjének kezéhez egy hónapi élelmezés fejében, ezenfelül még 5 forintot is az apróbb kiadások fedezésére.

Török Lina védője, dr. Vaisz Sándor is tegnap járt a vizsgálóbíró előtt s védenzével beszélt is. A leány sirva panaszkodott védője előtt, hogy a fogházban rossz edelt kap s kérte dr. Vaisz Sándort, írjon Dörre édes atyjának, hogy küldjön

neki pénzt, hogy maga gondoskodhassék mindennapi eledeléről.

Délben fél 12-kor vezették újra a vizsgálóbíró elé Török Linát s délután 2 óráig vallatta a bíró.

Ma 9 órára Kuczora Flórián Kuczora Flóriáné, Szütsné s Mikutska vannak beidézve a vizsgálóbíró elé.

Vizsgálat a rendőrségnél.

Bérczy rendőrkapitány a tegnapi nap délelőttjén a muzeum-körut 29. sz. ház házmesterének és feleségének kihallgatásával foglalkozott.

A kihallgatások reggeli 9 órától délutáni fél két óráig tartottak.

A házmesterpár tegnapi vallomásában is megerősítette a Korotnai dr. ellen felhozott súlyos vádakát. Kihallgatásuk főmomentumát az képezte, midőn Bérczy az ellopott értékek hollétére kért tőlük felvilágosítást.

A házmesterpár erre vonatkozólag megjegyezte, hogy a kérdéses napon, Patsuné elhalálzásának napján, reggeli 3 óra tájban Korotnai dr. a házból való távozása alkalmával kezében csomagot vitt s a muzeum-köruton bérkocsiba szállott.

Hogy mi volt a csomagban s hogy azt hova vitte Korotnai, a házmesterpár azt nem tudta megmondani.

A martyr.

— Novella. —

Írta: **Gabriele d'Annunzio.**

(Folytatás.)

Ciru nekibátorodva, felajánlotta Giallucának a műtétet. Ez azonban hallani sem akart róla.

Erre Ciru vad haraggal felkiáltott:

— Hát akkor gebedj meg!

Gialluca még sápadtabb lett és rémülettől tágra nyílt szemekkel nézett társaira.

Este lett és a sötétségben úgy látszott, mintha a tenger moraja még gyarapodott volna. A hullámokban visszautkrözödött a hajó orrán levő lámpa inogó fénye.

A part még messze volt. A hajósok göresösen kapaszkodtak a kötélzetbe, hogy a hullámok el ne seperjék őket. Ferranta a kormányrudat igazgatta és időről-időre hallatszott a viharban átható kiáltása:

— Menj le, Gialluca!

Ezt azonban, bármennyire gyötörték is a kínok, valami vad rettegés visszatartotta. Ő is belefogódzott a kötélzetbe.

Valahányszor egy hullámhegy végigsepert a fedélzeten, a hajósok lehajtott fővel elkiáltották magukat mindegyeszerre, mint a munkások szokták, ha munka közben közös erőfeszítésre készülnek.

A hold kibukkanva a felhők mögül, némileg megnyugtatta az embereket. De a tenger az egész éjen át háborgott.

Reggel felé Gialluca kimerülve, megadta magát sorsának:

— Vájjatok! Nem bánom!

Társai előbb tanácsot ültek, azután megvizsgálták a daganatot, mely ezalatt akkora lett, mint egy férfi ököl. A szennyes varezafatok, melyek folytán tegnap még úgy nézett ki, mint egy darázsfszek, most már egyetlen óriási fekélyt képeztek.

— Rajta! Bátoroság! szólt Massacese. Ő volt kiszemelve a műtét megejtésére. Megvizsgálta ujja körmén a kősek élet és végre az idősebb Talamontót találta legcélszerűbbnek, mert csak tegnap készürlték. Azután ismétlé:

— Rajta! Bátoroság!

A beteg valami mély bambaság vett erőt; bémész szeméit a késre meresztve, félig nyitott szájjal és fáradtan lecsüggő karokkal állt ott és nézett, mint egy hülye.

(Folyt köv.)

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 55. Bérlet 41. sz.
Csütörtökön 1896. november 19-én:

Nagymama.

Vigjáték három felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

Holnap pénteken 1896. november 20-án: bérletben:

Othelló.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Kónyos Ákos.

Nyilttér.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszt s. a. t. (m. ntegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva. Mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (os. és k. udvari szállító) **selyomgyára ZÜRICHEN.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

962-50-43

A székelyhidi uradalom erdészeti hivatala részéről közhírré tételik, hogy

az idei télfolyamán

körülbelül 200 köbméter 24—45 cmt. vastag és 1—3 méter hosszúságu

hársva-törzsek,

körülbelül 20 köbméter 20—35 cmt. vastag és 1—3 méter hosszúságu

vadcseresznye-törzsek,

és végül 1000—2000 öl

cser- és gyertyán-tüzifa eladásra kerül.

Ajánlatokat és kérdések az erdészeti hivatalhoz **Székelyhiden** intézendők.

1039-6-1

Szőnyegek,

csipke- és szövet-függönyök,

ágy- és asztalterítők, butorszövetek, viaszos vásznak

nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai

cégnél, Debreczen, Rózsatér.

972-0-83

Nincs többé szükség vegyi festésre.
Mindenki otthon festhet minden színben és árnyalatban ruhát és fehérneműt
TIZ PERCZ ALATT.
Korszakalkotó találmány 500% megtakarítással.

MAYPOLE SOAP
angol festő szappan.

Legujabb találmány házi festésre. Fest minden színben és árnyalatban.

Tizenöt perc alatt mindenki egy kevés forró vízzel és ezzel az angol festő szappannal ruhát, blúzt, függönyt, szebkendőt, selyem és csérna kesztyűt, inget, harisnyát, gallert, selyem szöveteket, szalagot, csipkét, atlaszt, bársonyt, strucc-tollat, hancskalapokat stb. megfesthet. A festés színtartó és el nem fakul! Minden ruhát ujja és modernné varással. Méregmentes és a szövetet nem rontja. Egy darab 40 kr. (Fekete 50 kr.) s ezzel egy női blouse megfesthető. Minden darabhoz használati utasítás van mellékelve.

Szabadalmazott az egész világon!
Vesérképv. Ausztria-Magyarország, Balkán államok, Görög- és Törökországban.

BÉCSBEN Mariahilferstrasse 105.
DEBRECZENBEN kapható: Szentkirályi Tivadarnál. 1004-5-5

9599. tkv. 1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Sárreai takarékpénztárnak mint végrehajtónak Ráth Károly Emánuel s társai végrehajtást szenvedők elleni 980 forint tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (derecskei kir. járásbíró) területén lévő, Derecske község területén s határában fekvő, a derecskei 1466. sz. tkvi A + 1. r. 1134. hrsz. a. beltelkes házra 600 frt, a derecskei 2202. sz. tkvi 3155. hrsz. szőlőre a végr. törvény 156. §-a értelmében egészben 84 frt, a derecskei 4284. sz. tkvi 6778/b. 1. hr. birtokra u. a. §-a értelmében egészben 36 frt és a derecskei 5288. sz. tkvi 3666. hr. sz. birtokra u. a. §-a értelmében egészben az árverést 101 frtban ezennel megállapított

kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi december december hó 28 ik napján d. e. 9 órakor Derecske községnázánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 60 frtot, 8 frt 40 krt, 3 frt 60 krt és 10 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1896. évi október hó 8. napján, a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rottler,

1040-1-1

kir. trvszéki bír.

KÖRHÖGÉS,
rekedtség és elnyálkásodásnál a torok és lélegzési szervek minden zavarainál melegen ajánljuk

EGGER
kitünő hatásu
mellpasztilláit.

Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevesebb gyógy fűszerüzletben.

Fő és szétküldési raktár
EGGER A. FIAI
Nádor-gyógyszertára,
Budapest, Váci körút 17.

976-30-6

LÁM SÁNDOR

DEBRECZEN, Hatvan- és Piacz-utcza sarok.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint az őszi idény beáltával raktáromat

Salon-, függő-, asztali-, író- és falilámpákkal

dusan felszereltem és azokat meglepően olcsó árakon árusítom.

Egyidejűleg a tisztelt vevőimnek szives tudomására hozom, hogy az utóbbi időben egyes czégek által házalásszerűleg üzött petroleum elárúsításával én ily módon ez időszert sem foglalkozom, hanem a már

évek hosszú során át elismert legjobb minőségű csillár-petroleumomat

kizárólag csak megrendelésre szállítom házhoz.

A szállítás saját 5 és 10 literes bádogedényekben történik, — kisebb mennyiségben pedig üzlethelyiségben a legolcsóbb napi árak mellett mindenkor kapható.

983-5-5

10 017 tkv.
1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kovács Eszter végrehajthatónak özv. Fehértói Jánosné, mint kiskoru Fehértói Fekete János gyámja végrehajtást szenvedő elleni 40 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén lévő, Debreczen város területén fekvő, a debreczeni 1486. sz. tjkben A + 1533. hrsz. a. beltelkes házra a V. T. 156. §-a értelmében egészben azzal, hogy ha 1. 6. sz. Fekete Sára javára bekeblezett szolgálmi jog fenntartása mellett 650 frton el nem kelne, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan a szolgálmi jog fentartása nélkül nyomban újból el fog árvereltetni, az árverést 688 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi január hó 13-ik napján d. u. 3 órakor ezen kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 68 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1896. évi október hó 14. napján, a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rottler,

kir. trvszéki bíró.

1034-1-1

Félszázad óta

kitűnőnek elismert

Arany érem Dr. Sichulsky-féle Erdem érem
Pécs 1888. Temesvár 1880.

Árczenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bűnölös hatásuk képezik. Megbiznási sikerrel használatnak szelű és máj-foltok, a forróság vagy fagy által keletkező pirosság s a bőr minden tisztáltsága ellen. Egy nagy üveg ára 70 kr, egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpszappan 25 kr.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kitéések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsas és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arczra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr, egy kis doboz 50 kr.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legégszegecsőbb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödésük eltávolítására s megővésére, mely által egy-uttal a foghúra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toltetteszappan. A bőrt finomná és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kiválatra mintadarabok ingyen adatnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megőszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Valódi minőségben kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. — Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerésztárában (Tisza-palota).

980-20-15

675.
1896.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város december hó 10-én tartandó általános tisztújító közgyűlésén a következő tisztviselői és a segéd és kezelő személyzet létszámában sorozott állások fognak választás utján betölteni, és pedig:

I. 6 évi időtartamra:

Sorszám.	Állás	Évi fizetés frt.	Lakbér frt.	Egyéb javadalmazás frt.	Jegyzet
1.	Polgármester	3500	500	500	személyes pótlék.
2.	Főjegyző	2200	400	—	
3.	7 Tanácsnok egyenként	2000	300	—	egy tanácsnok egyszersmind árvaszéki elnök.
4.	Főügyész	2000	300	500	irodai átalány
5.	Alügyész	1000	200	—	
6.	I-ső aljegyző	1300	200	—	
7.	II-ik aljegyző	1200	200	—	
8.	III-ik aljegyző	1100	200	—	
9.	IV-ik aljegyző	1100	200	—	
10.	2 árvaszéki ünnök egyenként	1400	250	—	
11.	Közgyám	1100	200	—	
12.	Mátai biztos	800	—	300	lótartási átalány.
13.	Házipénztárnok	1400	250	—	
14.	Gyámpénztárnok	1100	250	—	
15.	Adópénztárnok	1200	250	—	

II. Életfogytiglan:

Sorszám.	Állás	Évi fizetés frt.	Lakbér frt.	Egyéb javadalmazás frt.	Jegyzet
1.	Rendőrfogalmazó	900	200	—	
2.	Erdész	1200	—	—	természetbeni lakás
3.	Birtoknyilvántartó	1000	200	—	
4.	Népfelk. nyilvánt.	700	150	—	
5.	2 házipénztári tiszt egyenként	750	150	—	
6.	Számvevői számtiszt	900	150	—	
7.	Adópénztári tiszt	700	150	—	
8.	2 irodatiszt. egyenk.	700	150	—	
9.	2 adókiv. egyen.	650	100	—	
10.	Levéltári biztos	700	150	—	
11.	Levéltári helyettes	650	150	—	
12.	Mezőbiztos	900	150	—	
13.	Rendőrbiztos oktató	750	100	—	
14.	2 rendőrbiztos egyenként	700	100	—	
15.	11 irnok egyenként	650	100	—	

Ezen állásokon kívül még a városi szervezési szabályzat által a segéd- és kezelő-személyzet létszámába sorolt mindazon tisztviselői állások is választás utján fognak ezen tisztújítás alkalmával betölteni, melyek a tisztújítás folyamán más tisztviselőkre való megválasztás folytán esetleg megüresednek.

Felhívattak mindazok, kik a felsorolt tisztviselői állásokra pályázni óhajtanak, hogy a szükséges minősítést igazoló okmányokkal kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez f. évi december hó 5-ének délutáni 5 órájáig annnyival inkább benyujtsák, mert később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy ezen pályázati hirdetmény II. 15. pontja alatt felsorolt 11 irnoki állás közül 9-re, és a 13. és 14. pontok alatt felsorolt 3 rendőrbiztosi állásra az 1873. évi II. t.-cz. alapján a városi ujszervezési szabály 234. §-a értelmében első sorban igényjogosult altisztviselőknek van igényük, miért is más pályázók csak azon esetre lesznek figyelembe vehetők, ha kellő minősítéssel bíró altisztviselők nem jelentkeznek.

Debreczen, 1896. évi november hó 11.

Gróf Dégenfeld József,

főispán.

1035-3-1